

‘Een vechtjas met een pacifistische uitstraling’ Harry Berg winnaar BOFFERD 2004

“Zelden maakt een straat het proces door van een wat verpauperd achterafstraatje naar een sfeervolle, mooie winkelstraat. Zelden is een dergelijk succes zo verbonden aan één persoon.” Met deze woorden reikte BOF-voorzitter Marcel Bergema de BOFFERD uit aan Harry Berg, de eigenaar van reisboekhandel Stanley & Livingstone uit de Schoolstraat

Deze glazen prachtbokaal geeft de Binnenstad Ondernemers Federatie jaarlijks aan iemand die zich opmerkelijk heeft ingezet voor de Haagse Binnenstad. De nieuwjaarsreceptie van de BOF op dinsdag 4 januari in het kersverse IBIS hotel aan de Jan Hendrik Straat, waarvan de directie haar ruimte belangeloos ter beschikking stelde, was hiervoor de uitgelezen gelegenheid.

Harry Berg van Reisboekhandel Stanley & Livingstone toont de BOFFERD 2004'.

Marcel Bergema prees de buitengewone inzet van Harry Berg, 'een vechtjas met pacifistische uitstraling', die door zijn tomeloze inzet het aanzien van de Schoolstraat in tien jaar tijd wist terug te brengen in zijn oorspronkelijke authenticiteit, een proces dat overigens nog steeds door gaat.

Uithangborden

Maar inmiddels zijn de schreeuwerige en opdringerige etalageborden steeds meer plaats gaan maken voor historisch verantwoorde uithangborden, dankzij de intensieve bemoeienis van Harry Berg. Naast Harry Berg waren er voor deze avond overigens nog twee genomineerden, die zich konden verheugen op een presse-papier met BOF-opdruk: **Tramtunnel projectleider Henri Vergouwen**, die de tramtunnel bijna letterlijk uit de modder moest trekken en **Leen Kersbergen**, nauw betrokken bij ondermeer het project 'De Schone Stad', waar wordt gestreefd naar vermindering van het verkeer voor afvalinzameling en bevoorrading in de binnenstad.

► Op pagina 2 een interview met Harry Berg

Heer, behoedt ons voor de architecten

Het Stadhuis, 7 december 2004.

In de Raadzaal discussiëren de bewoners en ondernemers van de binnenstad en nog vele andere betrokkenen over de Grote Marktstraat. Een late discussie, de tunnel is al even klaar, maar toch een leerzame avond.

Tot ieders verbazing ging de uitgebreide presentatie van enkele bouwmeesters uitsluitend over alle nieuwbouw die in de Grote Marktstraat gaat verrijzen. Het zou toch gaan over de straat, over de inrichting daarvan? Of moeten we echt nog jaren wachten tot alle nieuwbouw af is. Maak ik het nog mee dat ook de omgeving van de tunnel klaar is? Ik ben al over de vijftig!

Wat je vreest gebeurt: natuurlijk wordt weer de vraag aan de orde gesteld of de tram niet moet blijven in deze straat. Leuk, de tunnel is al maanden open, een raadsbesluit is genomen en bevestigd, hoe lang gaan we nog praten over deze vraag?

Maar het kan veel erger: één van de vele aanwezige architecten (waren er maar net zo veel wethouders als bouwheren present geweest!) opperde zonder blikken of blozen het idee om weer auto's door de Grote Marktstraat te laten rijden. Natuurlijk: maak er weer een drukke verkeersweg van, net als vroeger!

Keer op keer sta ik verbaasd over de arrogantie van architecten. Ze wonen in Alphen aan de Rijn of in Waddinxveen en komen ons, Hagenaars vertellen wat goed voor ons is. Wat esthetisch verantwoord is. De gedachte dat de Grote Marktstraat gered gaat worden door schitterende architectuur is op zich aardig maar met welke argumenten heeft indertijd de architect van het Zeemanpand zijn wangedrocht verdedigd? Als de nieuwe levensfase voor de Grote Marktstraat? Natuurlijk, een ontwerp gaat via vele partijen, maar één geroepene zette ooit de eerste lijnen op papier...

Je mag niet al te negatief zijn. Het gebouw van De Bijenkorf is een parel voor de straat en was in zijn tijd ook buiten alle proporties. Twee recent gebouwde panden harmoniëren bewust voortreffelijk met hun omgeving. Artistiek talent valt kennelijk met bescheidenheid te combineren.

Toch zie ik graag iedere moderne bouwmeester met een flinke portie wantrouwen, vooral als hij van de daken roept over een overdosis visie te beschikken. Heel aardig vind ik deze uitspraak: moderne architecten kunnen maar met één soort mensen fatsoenlijk communiceren: met moderne architecten. Met de Grote Marktstraat komt het intussen wel goed. Maar: blijf op uw hoede voor junks, zakkenrollers en architecten!

Marcel Bergema

‘Fractie dichterbij de binnenstad dan de VVD’ PvdA-standpunten positief ontvangen

De wrijving tussen PvdA-fractievoorzitter Henk Kool en de BOF, waarvan wij in bulletin 13 (mei 2004) melding maakten, blijkt tot opluchting van alle partijen inmiddels nog slechts in de archieven te bestaan.

“De PvdA lijkt met haar standpunten zelfs dichterbij de ideeën van de binnenstadondernemers dan de VVD en dat is opmerkelijk”, constateerde een van de deelnemers aan het BOF-overleg van 15 december, waarin de heer Kool als gast was uitgenodigd. Hierbij verscheen hij met zijn rechterhand partijsecretaris Koen Baart, die zich voor de partij onder meer met de parkeertarieven bezig houdt.

Parkeertarieven

“De PvdA-fractie vond dat de parkeertarieven nog wel hoger hadden gekund, maar we zijn milder geworden naar aanleiding van een gesprek met bestuursleden van de BOF.”

Zo leidde Kool zijn aanwezigheid in en meldde dat zijn gewraakte opmerkingen in het heetst van een verbale strijd waren geuit.

De binnenstad gaat de PvdA juist aan het hart. Kool toont zich blij met de oplevering van de tramtunnel. “Nu is een goed verblijfsklimaat in de Grote Marktstraat aan de beurt.”

Door het leegkomen van een Defensiepand (Kalvermarkt hoek Spui) en de rest van de panden op het Spui

Henk Kool op bezoek bij de Binnenstad Ondernemers Federatie.

ziet de PvdA'er meer kansen voor het aansluitende gebied.

Parkeren in de buurt van het Lange Voorhout is van groot belang. Wat het parkeervrij maken van het midden-deel van het Lange Voorhout betreft wil de PvdA ook graag het voortouw nemen door meer mogelijkheden voor ondergronds parkeren te realiseren (“De Hofvijvergarage is geen optie meer”).

De BOF is geen tegenstander van het parkeervrij maken van het middengedeelte van het Lange Voorhout, mits er vervangende parkeergelegenheid in deze buurt gerealiseerd wordt. Zo zouden internationale winkelformules moeilijk te trekken zijn vanwege de bereikbaarheid.

Mauritskade

Als alternatief noemt Koen Baart de hoek Zeestraat/Mauritskade een

goede optie voor een parkeergarage. “Het zwembad wordt herontwikkeld, dus ook hier liggen kansen.

Privatisering

“Een ander probleem waar binnenstadondernemers voortdurend mee worden geconfronteerd is de privatisering, bijvoorbeeld die van de afvalafvoer, die door het verkeer van de verschillende bedrijven extra drukte opstoppingen veroorzaakt. Een strakkere overheidsregie zou geen kwaad kunnen.

Henk Kool ondersteunt dit: “Het maakt niet uit wie iets doet, als het maar gebeurt.” Hij is van plan langlopende afspraken te maken tussen partijen en vindt het de verantwoordelijkheid van het College om dit te sturen. “De Raad en de politieke partijen kunnen slechts afspraken voor de korte termijn maken. Het College steunt op een brede coalitie waardoor telkenmale compromissen gesloten worden.”

Grote Marktstraat

Nog zoiets: de Grote Marktstraat. De herinrichting wordt met uiteenlopende excuses uitgesteld. Toch kan Koen Baart melden, dat voor de zomer de straat tijdelijk heringericht wordt en de tramrails en de bovenleidingen weg zullen zijn. Tevens maakt de Grote Marktstraat deel uit van het fietsnet. Maar wie heeft de regie in al deze plannen? De heer Kool belooft de BOF dit na te vragen.

Het bezoek eindigt met het advies van Henk Kool om halverwege dit jaar een wensenlijstje bij alle fracties in te dienen, omdat zij dan hun verkiezingsprogramma's schrijven.

Glunderend neemt Emmy Simons de vele bloemen in ontvangst.

‘Roodharige Maria tussen de grijze herders’

Als de BOF ook Emmy(!)-awards zou uitreiken, dan zou Kamer van Koophandel medewerkster Emmy Simons die zeker hebben ontvangen.

Emmy is sinds het allereerste begin betrokken bij de BOF. Met haar kennis en schrijfvaardigheid als ambtelijk secretaris is zij een onmisbare schakel geweest, een 'roodharige Maria tussen de grijze (BOF-)herders', zoals BOF-voorzitter Marcel Bergema het in zijn speech op de nieuwjaarsreceptie noemde. Ook op vele andere plaatsen in de binnenstad sprong zij bij met haar grote kennis van zaken, ondermeer als bestuurslid van de Stichting 'Tussen Grote Kerk en Boterwaag' die tot doel heeft het aangezicht van dit deel van de stad een lift te geven. (Meer op hierover op pagina 2).

Westland

Helaas moet de BOF het vanaf nu zonder Emmy doen, want zij heeft haar activiteiten inmiddels verplaatst naar het Westland, om daar als KvK-medewerksters haar inzet te tonen. “Maar belooft ons alsjeblift dat je weer gauw terugkomt, ook al laat je daar de mensen ook weer ontredderd achter”, aldus de melancholiek gestemde BOF-voorzitter.

Kamer kritisch over Haags winkelbeleid

De Kamer van Koophandel Haaglanden prijst het overleg met de gemeente Den Haag over het winkelen en vrijetijdsbeleid, maar kan zich er toch nog niet in vinden.

Uiteraard steunt de KvK het voorstellen om van Den Haag de beste winkelstad van Nederland te maken en de weg hiertoe aan de markt over te laten, zij het met een toetstende en sturende rol van de Gemeente.

Aan concrete plannen ontbreekt het echter nog, vindt de KvK. Zo is niet duidelijk welke winkelcentra de gemeente op het oog heeft als speerpunt, welke centra (ook financieel) worden gesteund en welke niet. Tevens zijn nog geen keuzes gemaakt voor de centra die voorrang krijgen in het beleid en diegenen die geen cent meer zullen ontvangen.

Buitenlocaties

Een groot knelpunt is volgens de KvK de goedkeuring voor het vestigen van winkelcentra in de buitengebieden. "Dat kan ook binnen de bestaande centra gebeuren", aldus de KvK. Ook is de KvK sceptisch over het meer inzetten van detailhandel op vrijetijdlocaties als Madurodam en de Uithof, die ten koste kan gaan van de reguliere detailhandel.

De voorrang die de gemeente zegt te geven aan het stimuleren van de rol van Den Haag als internationale congressstad wordt uiteraard toegejuicht. Het Stationsgebied biedt hiervoor naar hun mening de beste kansen.

KORT

■ Begrafenis Z.K.H. Prins Bernhard

Bart Kat, ondernemer aan het Noordeinde en BOF-bestuurslid, is tevreden over de Gemeente, wat de afsluitingen van het Noordeinde als gevolg van het overlijden van prins Bernhard betreft.

Per dag waren bijvoorbeeld de afzettingen en omleidingen op plattengondjes aangegeven. "Als het moet kan er wel degelijk worden samengewerkt tussen alle al dan niet geprivatiseerde diensten", aldus Kat. "Dit keer dus complimenten over de voorlichting."

■ Van 4 april tot en met 12 mei vindt er groot onderhoud plaats aan de Koningskade tussen de Wasse-naarseweg en het Korte Voorhout (Bosbrug). De daadwerkelijke asfaltering begint op 6 mei en duurt tot 12 mei.

► <http://www.denhaag.nl/smartsite.html?id=23407#verwacht>

Het BOF-bulletin is een uitgave van de Binnenstad Ondernemers Federatie, bestemd voor alle winkeliers in de Haagse binnenstad en overige betrokkenen.

Versijnt 8 x per jaar.
Oplage: 750

Informatie en reactie:
bof@layout.nl

Tekst, Foto's en Vormgeving:
Eduard Bekker – www.layout.nl

Eindredactie: Marcel Bergema

Druk: KvK Haaglanden

Oude bulletins zijn te bekijken op bof.denhaag.org (in pdf-formaat)

Schoolstraat heeft alle vertrouwen in Harry Berg

'Winkeliers duiken nu niet meer onder de toonbank'

"Als iemand het domein van een winkelier betreedt en voor iets anders komt dan voor het aanschaffen van een artikel, gaan bij de ondernemer meteen alle seinen op rood: het is iemand die een dubieuze webvermelding probeert aan te smeren, of de een of andere gemeentebeambte die een overtreding heeft geconstateerd: kortom altijd iemand die iets wil, waar een winkelier helemaal geen behoefte aan heeft. Voor mij gold wat dat betreft geen uitzondering. Dat vertrouwen moet je winnen: het is een kwestie van een lange adem."

Aan het woord is Harry Berg (47) tijdens een rondje Schoolstraat – zijn straat, waar hij als eigenaar van de reisboekhandel *Stanley & Livingstone* regelmatig de winkeliers afgaat voor medewerking aan het terugbrengen van het historisch aanzien van deze straat.

Het verhaal begint in 1993, als Harry met zijn vrouw Nasja een fietsvakantie in Tsjechië heeft gepland, maar nergens in Den Haag een gedetailleerde kaart van dit land kan vinden. "Toen we er eenmaal waren, zijn we direct gaan brainstormen over een zelf op te zetten kaartenwinkel. Mijn schoongrootvader was nog steeds eigenaar van zijn voormalige slagerswinkel in de Schoolstraat en zo konden wij onze plannen verwezenlijken: een reisboekhandel met fraaie kasten, die de winkel een 'oud-englische' uitstraling moeten geven."

Tramtunneldrama

Het bleek niet de meest gelukkige tijd om in de Schoolstraat een winkel te beginnen: de voortslepende bouw van de tramtunnel had de loop uit de straat gehaald: leegstand en gesloten rolluiken gingen steeds meer het beeld bepalen en in 1999 stond zelfs een derde van de winkels leeg. "Gevolg was wel dat iedereen in zag dat dit moest worden gestopt, dat er iets moest gebeuren".

Op initiatief van Harry Berg kwamen in dat jaar de betrokken ondernemers, eigenaren, gemeentelijke diensten en vertegenwoordigers van de Kamer van Koophandel bij elkaar om te onderzoeken waar de kracht van een winkelstraat in de binnenstad nu eigenlijk ligt. Dat bleek de combinatie van de historische uitstraling en de aanwezigheid van bijzondere winkels en knusse café's te zijn.

Visbanken

Er werd een stuurgroep in het leven geroepen met vertegenwoordigers uit alle branches, ook die van Monumentenzorg en er werden zeven doelstellingen op een rijtje gezet (zie kader), met als belangrijkste doel de

Harry Berg voor een herstelde gevel; het graniet van de pilaar is origineel, dat onder het winkelraam is bij de restauratie toegevoegd. Linkse twee uithangborden. Dat van de juwelier is nieuw. Het aloude Sierkanbord uit 1910 wordt binnekort gerestaureerd. Tegenwoordig heeft het alleen nog een decoratieve en monumentale functie. Onderin: de Schoolstraat, zoals de winkeliers hem graag zien: vol en toch een rustgevende uitstraling.

historische uitstraling van de straat – toch al deerlijk geschaad door het slopen van de visbanken eind jaren '60 – terug te krijgen.

Historische inrichting

"Achteraf kwam ik er achter dat die trend eigenlijk al was ingezet: De Zwarte Ruiters op de Grote Markt, heeft in het café de oude indeling teruggebracht. Muziekhandel Servaas op de hoek bij de Grote Kerk maakte plaats voor de Fiddler, die binnen en buiten de zaak inrichtte als een historische engelse pub. En als je het Homersons Speelpaleis er tegenover betreedt zie je de inrichting van een ouderwets circusgebouw. De tramtunnel heeft dit effect nog versterkt: de halte Spui is de entree tot het moderne Den Haag, de uitgang bij de Grote Markt is juist de poort naar de historische kern.

Architect

Uit de stuurgroep werd de stichting 'Tussen Boterwaag en Grote Kerk' opgericht, die er in slaagde om juist die partijen die doorgaans nogal eens zand in de raderen kunnen strooien, als medestanders en zelfs financiers te mobiliseren: de ondernemers, KvK, eigenaren en de gemeente Den Haag. Ook werden fondsen succesvol benaderd.

Een moelijk punt was nog het zoeken van een geschikte architect, die geen acute hartdilatatie kreeg, als hij een gebouw in een historisch verantwoord staat moet restaureren. De meeste vertegenwoordigers uit deze beroepsgroepen willen zo ontwer-

Vuistregels voor het aantrekkelijk maken van een binnenstadse winkelstraat:

1. Maak optimaal gebruik van onze sterkste troef: de historische uitstraling van de binnenstad.
2. Breng het hele gebied tussen de Boterwaag op de Grote Markt en de Grote Kerk terug in de stijl van rond 1900.
3. Breng de openbare verlichting en het straatmeubilair naar dezelfde stijl terug.
4. Restaureer waar mogelijk nog bestaande winkelpuien en plaats waar dat niet meer kan een geheel nieuwe pui in de oude stijl.
5. Pas alle bestaande redameuteringen in deze stijl aan.
6. In het hele gebied zijn de bovenverdiepingen nog in oude staat gebleven. Haal zoveel mogelijk obstakels weg die het zicht hierop belemmeren.
7. Breng de indeling van de puien weer terug in het patroon van de individuele panden die er bovenuit komen. Herstel zo de eenheid van de onderverdiepingen met de bovenverdiepingen.

lijk verblind door de overkill aan aandachttrekkers.

Het beleid heeft inmiddels haar vruchten afgeworpen. Achttien panden zijn grondig aangepakt en boven de winkels wordt weer gewoond. De leegstand is voorbij: binnenkort komt er een speelwinkelpand in het laatste leegstaande pand. En de terugloop van het winkelbezoek is gestuit, sterker nog: vooral sinds de opening van de tramtunnel trekt de bezoekersstroom weer stevig aan. "De dag van de opening leek het hier de laatste dag voor Kerstmis wel, zo druk was het!"

Kleine bedrijven

Harry Berg is zich bewust dat hij voor een deel geluk heeft gehad met het winkelbestand in zijn straat: het zijn veelal kleinere bedrijven, met de eigenaar achter de toonbank en panden die vaak van één eigenaar zijn. "Dat maakt het benaderen van de mensen een stuk makkelijker", aldus Harry Berg, die er prat op gaat zo min mogelijk te vergaderen ("het meeste breng je tot stand, als je de mensen onder vier ogen benadert"). Het vertrouwen van de winkeliers heeft hij gewonnen: de eerste stappen waren het zwaarst en een kwestie van een lange adem, maar zodra de eerste winkel 'om' was, volgden er steeds meer. Als bewijs hiervan zie je in de straat steeds meer gietijzeren uithangborden opduiken in plaats van lichtbakken. Nieuw zijn de subtiele spotjes direct boven de winkelpuien. Ze vallen nauwelijks op, maar hullen de fraai gerenoveerde historische gevels 's avond in een sereen licht.

"Hé, Harry, wanneer komen die spotjes er ook bij mij?", vraagt dan een ondernemer, die een paar jaar terug bij wijze van spreken nog onder de toonbank dook als hij mij zag aankomen. Dat vind ik nog meer voldoening geven dan het winnen van een prijs."

De zon heeft door de historische inrichting vrij spel om haar ochtendlicht over de traditionele gevels te doen schijnen.

pen, dat hun vrucht juist zoveel mogelijk in de omgeving opvalt, dus juist contrasteert en van 'historiseren' moeten ze juist niets hebben. De uiteindelijke 'witte raaf' werd Nico van der Kuip.

Lichtbakken

Vervolgens kon men aan het werk. Modernisering van gevels werden tegengehouden. Lichtbakken maakten plaats voor handgeschilderde metalen uithangborden.

Deze weg terug is niet altijd even gemakkelijk, want de moderne puien en lichtbakken zijn juist bedoeld om de interesse van het publiek te trekken. Maar ja, als alle winkels het doen (zoals in de Spuistraat), dan wordt de consument bijna letter-